

# Analyse | kraka

19. juni 2019

## Mange handelsbeskæftigede arbejder uden for traditionelle handelsbrancher<sup>1</sup>

*Af Niels Storm Knigge og Sebastian Hørlück*

Mange økonomiske analyser opdeler den økonomiske aktivitet ud fra en branchemæssig vinkel, hvor det er virksomhedens overordnede karaktertræk, der afgør hvad virksomhedens betegnes som. I denne analyse belyser vi den økonomiske handelsaktivitet fra en anden vinkel, nemlig de beskæftigedes.

I analysen definerer vi de handelsbeskæftigede ud fra deres jobfunktioner, fremfor hvilken virksomhed de arbejder for. Vi finder således, at ca. 109.000 private lønmodtagere i Danmark i 2016 arbejdede med handel i virksomheder, der ligger uden for de traditionelle handelsbrancher. Dette kommer oven i de ca. 208.000, som arbejder med handel i handelsbrancherne, detail- og engroshandel. Der er samlet 370.000 private lønmodtagere i handelsbrancherne.

### Kontakt

Senioranalytiker  
Niels Storm Knigge  
Tlf. 3113 3297  
E-mail: [nsk@kraka.org](mailto:nsk@kraka.org)

---

<sup>1</sup> Analysen er udført på opfordring af Dansk Industri Handel. Kraka står inde for alt fagligt arbejde og alle konklusioner.

Økonomiske analyser opdeler typisk efter brancher

Denne analyse ser på jobfunktioner

Mange arbejder med handel i andre brancher

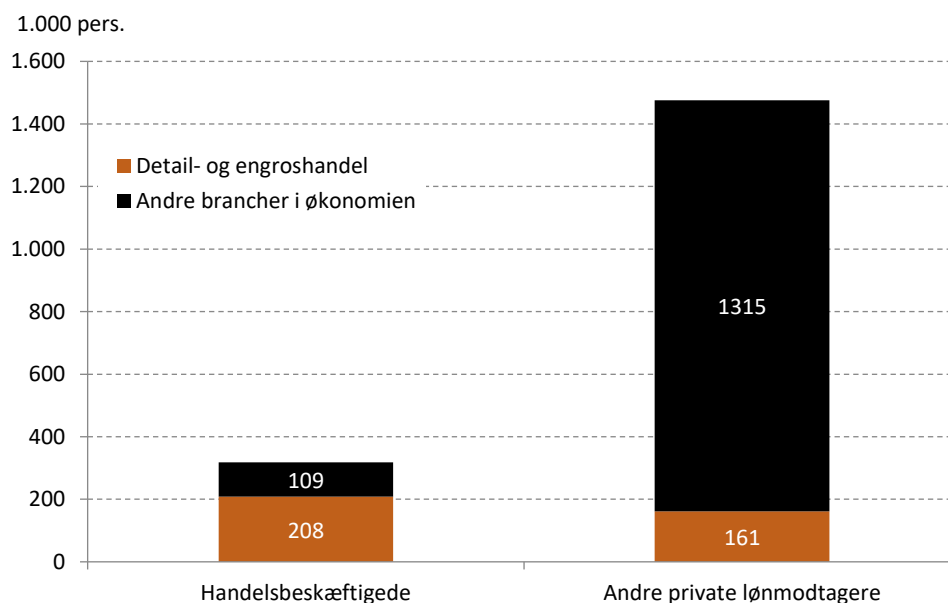
## 1. Sammenfatning

I analyser af dansk økonomi kan det ofte være hensigtsmæssigt med en opdeling af den økonomiske aktivitet for at se nærmere på, hvordan udviklingen er på forskellige områder. En typisk opdeling er på brancheniveau, hvor virksomhederne inddeles i forskellige grupper, efter hvad der karakteriserer deres primære aktivitet.

For at supplere de traditionelle brancheopdelte opgørelser, der tager udgangspunkt i virksomhederne, ser vi derfor i denne analyse nærmere på de beskæftigede, og hvad deres jobfunktion er, for at give et andet billede på den økonomiske handelsaktivitet i Danmark.

Analysen viser, at der er et betydeligt antal private lønmodtagere, ca. 109.000, som beskæftiger sig med handel uden for de traditionelle handelsbrancher, jf. Figur 1. Dette svarer til 1/3 af de i alt ca. 318.000 handelsbeskæftigede i Danmark. Derudover er der ca. 161.000 private lønmodtagere i detail- og engroshandel, hvis jobfunktion ikke er identificeret som handelsbeskæftigelse. Dette dækker over en lang række forskellige jobfunktioner, som fx lagerarbejde og almindeligt kontorarbejde. I bilagets afsnit 5, Tabel 2, fremgår de ti mest hyppige jobfunktioner i engros- og detailhandel, der ikke tælles som handelsbeskæftigede. Der ses i denne analyse bort fra selvstændige og offentligt ansatte, så analysen dækker de knap 1,8 mio. private lønmodtagere.

Figur 1 Handelsbeskæftigede og andre private lønmodtagere, 2016



Anm.: Opgjort pba. registerbaseret arbejdsstyrkestatistik. Offentligt ansatte og selvstændige er ikke defineret som handelsbeskæftigede uanset jobfunktion og er derfor udeladt. Definitionen af handelsbeskæftigede er baseret på seks-cifrede DISCO-koder og er givet i bilaget i afsnit 5. Personer, hvis jobfunktion ikke har været kendt, er tildelt en forholdsmæssig fordeling af handelsbeskæftigelse, baseret på brancher, jf. Boks 1.

Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

Stigende andel handelsbeskæftigede i Danmark

På landsplan udgjorde handelsbeskæftigede i 2016 ca. 18 pct. af de private lønmodtagere, og andelen er stigende. I 2010 var andelen ca. 15 pct. De handelsbeskæftigede findes overalt i landet. Selv de kommuner, hvor handelsbeskæftigelse er mindst hyppigt, er 11-12 pct. af de private lønmodtagere handelsbeskæftigede.

**Ofte yngre med få timer**

Handelsbeskæftigede er oftere yngre personer med en grundskole eller gymnasial uddannelse end andre private lønmodtagere. De arbejder samtidig færre timer. Dette skyldes fx unge studerende, som arbejder med handel ved siden af uddannelsen.

**Flere kvinder end andre private job**

Godt halvdelen – 55 pct. – af de handelsbeskæftigede er mænd, men overvægten af mænd er ikke ligeså udtalt som for øvrige private lønmodtagere, hvor 2 ud af 3 er mænd.

**Lavere løn i detail pga. medarbejdersammensætning**

På grund af medarbejdersammensætningen, med yngre mennesker ofte uden afsluttede uddannelser ud over grundskole eller gymnasial uddannelse samt flere kvinder, er lønnen for de handelsbeskæftigede mindre end for en gennemsnitlig privat lønmodtager. Dette skyldes dog først og fremmest lønsammensætningen i detailhandlen, mens en gennemsnitlig løn for en handelsbeskæftiget i engroshandelsbranchen er højere end for øvrige private lønmodtagere.

## 2. Indledning

**Analysens formål**

Denne analyse har til formål at belyse den økonomiske betydning af handel for Danmark fra en anden vinkel end det normale brancheopdelte fokus, hvor virksomhederne inddeles i forskellige grupper efter, hvad der karakteriserer deres primære aktivitet. Dette kan gøres på meget overordnede niveauer, hvor man fx kategoriserer alle industrivirksomheder under ét, eller mere detaljerede opgørelser, hvor der skelnes mellem produktion af forskellige typer af maskiner og fremstilling af fx medicin.

**Mange virksomheder har aktiviteter af forskellig art**

I praksis kan det være svært at afgøre, hvad en virksomhed præcis skal kategoriseres som. Mange virksomheder foretager sig forskellige ting, og derfor kan det være lidt ensidigt kun at se på den økonomiske aktivitet fra en branchevinkel. Dette gælder ikke mindst hvis formålet er at belyse den økonomiske handelsaktivitet. F.eks. kan små forskelle i virksomhedsstrukturen flytte en virksomheds primære økonomiske aktivitet fra engroshandel til industri eller omvendt.

**Karakteristik af de handelsbeskæftigede**

I stedet for at definere handel ud fra brancher, og dermed ud fra virksomheder, der er defineret til at tilhøre en bestemt branche, har vi i denne analyse valgt at se på de beskæftigede og defineret handel ud fra de personer, som arbejder med handel. Dette opgøres på baggrund oplysninger om jobfunktioner fra Danmarks Statistiks registre. Ud fra disse oplysninger defineres personer, hvis jobfunktion er handel, og disse kaldes i analysen for de handelsbeskæftigede. Formålet med analysen er at karakterisere disse personer nærmere.

**Analysens opbygning**

Analysen er bygget op som følger: Første afsnit gav en kort sammenfatning af analysens resultater efterfulgt af dette afsnits indledning. Derefter følger afsnit 3, hvor der gennemgås en række statistiske data for at illustrere, hvad der kendetegner de handelsbeskæftigede. De handelsbeskæftigede er personer, hvis jobfunktion er handel uanset om dette er virksomhedens overordnede kendetegn. Man kan altså sagtens være handelsbeskæftiget i en industrivirksomhed, hvis det er det, der karakteriserer ens jobfunktion i virksomheden. Til sidst i rapporten følger figurbilag i afsnit 4. Definitionen af hvilke jobfunktioner, der betegnes som handelsbeskæftigelse, findes i bilaget i afsnit 5.

Afsnittet viser aktiviteten opgjort fra de beskæftigede

Beskæftigede kategoriseres som handel eller øvrige

Definition af handelsbeskæftigelse ud fra jobfunktion

318.000 handelsbeskæftigede, heraf 1/3 i andre brancher

### 3. Handelsbeskæftigede findes mange steder i den private sektor

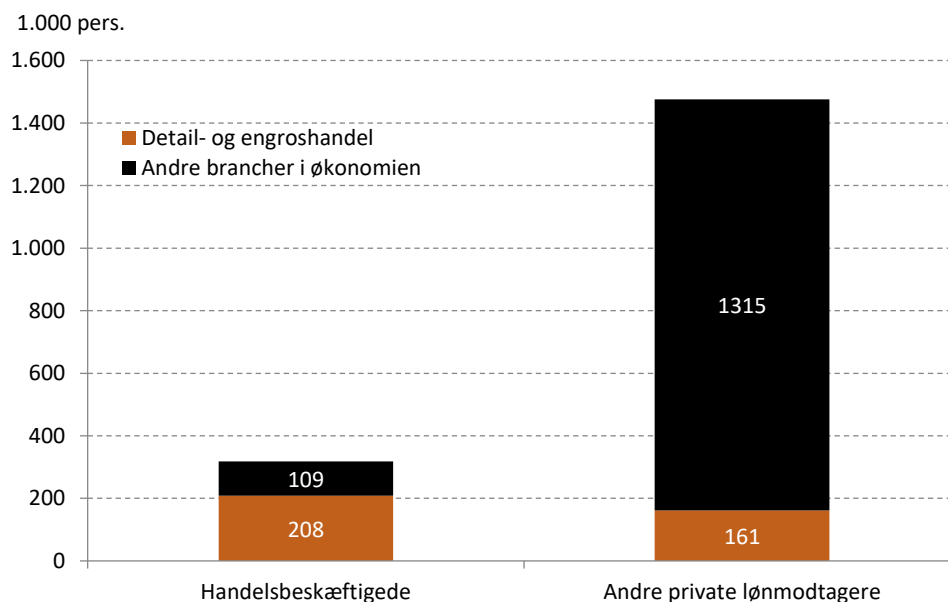
Mange økonomiske analyser opdeler den økonomiske aktivitet ud fra en branchemæssig vinkel, hvor det er virksomhedens overordnede karaktertræk, der afgør hvad virksomhedens betegnes som. I dette afsnit belyses den økonomiske handelsaktivitet ud fra en anden dimension, nemlig fra en opgørelse af den enkelte person, som arbejder med handel. Dermed laves analysen ud fra en vinkel med fokus på de beskæftigede og ikke virksomhederne.

Dette gøres ved at definere den økonomiske handelsaktivitet ud fra den enkelte beskæftigedes jobfunktion, frem for at definere en virksomhed som tilhørende handelsbranchen, og dermed inkludere alle medarbejdere i denne virksomhed under denne definition. Det er ikke alle, som arbejder i en virksomhed i handelsbranchen, der selv arbejder direkte med handel, men omvendt er der også personer, som ikke er i en handelsvirksomhed, hvis arbejde er stærkt handelspræget.

Personer, der arbejder med handel, kaldes i denne analyse for *handelsbeskæftigede*. Dette er altså en fælles betegnelse for dem, som arbejder direkte med handel både i og udenfor handelsbranchen. Opdelingen er lavet ud fra klassificering af jobfunktioner, som opgøres med de såkaldte DISCO-koder, som er den danske version af "*International Standard Classification of Occupations*". I bilaget i afsnit 5 er beskrevet præcist hvilke kriterier, der er langt til grund for udvælgelsen, og hvilke jobfunktioner, der er defineret som handelsbeskæftigelse.

Analysen viser, at der var i alt ca. 318.000 handelsbeskæftigede i Danmark i 2016. Lige knap 2/3 af dem – ca. 208.000 – arbejdede i selve handelsbrancherne, mens godt 1/3 – ca. 109.000 personer – arbejdede uden for handelsbrancherne, jf. Figur 2.

Figur 2 Handelsbeskæftigede og andre private lønmodtagere, 2016



Anm.: Opgjort pba. registerbaseret arbejdsstyrkestatistik. Offentligt ansatte og selvstændige er ikke defineret som handelsbeskæftigede uanset jobfunktion, og er derfor udeladt. Definitionen af handelsbeskæftigede er baseret på seks-cifrede DISCO-koder og er givet i bilaget i afsnit 5. Personer, hvis jobfunktion ikke har været kendt, er tildelt en forholdsvis fordeling af handelsbeskæftigelse, baseret på brancher jf. Boks 1.

Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

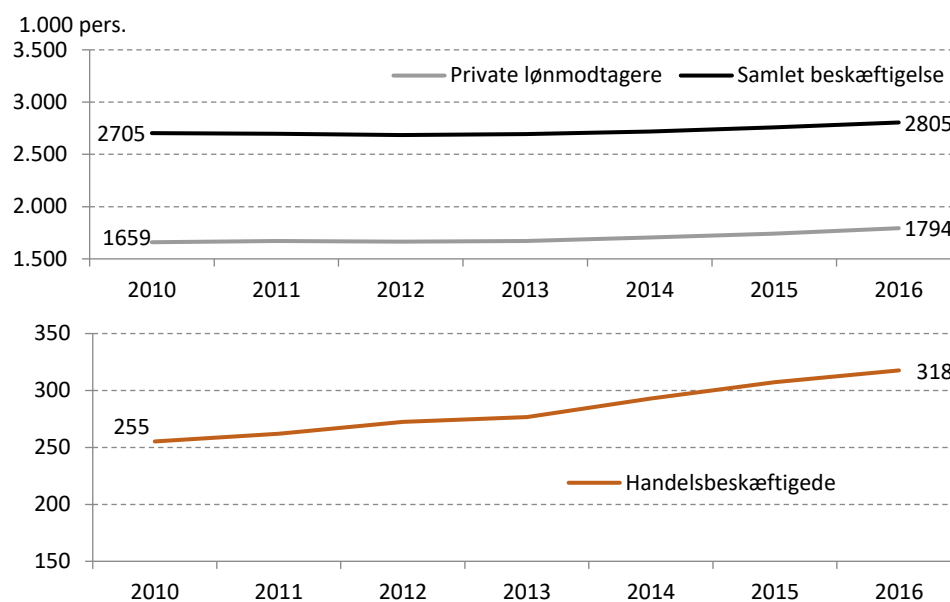
### Analysen ser på 1,8 mio. private lønmodtagere

Figuren viser de private lønmodtagere, som udgør ca. 1,8 mio. af i alt 2,8 mio. beskæftigede personer i 2016. De beskæftigede opdeles i tre overordnede kategorier: Beskæftigede i detail- og engroshandel, beskæftigede i andre brancher i økonomien, samt selvstændige og offentligt ansatte. I denne analyse ser vi kun på de to første grupper, de private lønmodtagere, mens de i alt ca. 1 mio. offentligt ansatte og selvstændige som udgangspunkt sorteres fra i sammenligningerne. På den måde får vi et renere sammenligningsgrundlag med det overordnede private arbejdsmarked.

### Andel af private lønmodtagere steget fra 15 til 18 pct.

De handelsbeskæftigede udgjorde i 2016 ca. 18 pct. af alle private lønmodtagere. Denne andel har været stigende de senere år, da væksten i antallet af handelsbeskæftigede har været kraftigere end den overordnede udvikling i beskæftigelsen og for private lønmodtagere, jf. Figur 3. I 2010 udgjorde de ca. 255.000 handelsbeskæftigede ca. 15 pct. af de private lønmodtagere.

Figur 3 Antal beskæftigede 2010-2016



Anm.: Opgjort pba. registerbaseret arbejdsstyrkestatistik, der afviger en smule fra nationalregnskabstallene.  
Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

### Fremgang i handel før samlet beskæftigelse øges fra 2013

Den samlede beskæftigelse, såvel som den private lønmodtagerbeskæftigelse, var stort set uændret fra 2010 til 2013, hvorefter fremgangen på arbejdsmarkedet tog fat. For de handelsbeskæftigede har der været fremgang i alle årene, og tilvæksten er blot tiltaget efter 2013 og frem. I alt er antallet af handelsbeskæftigede vokset 25 pct. siden 2010, mens den private lønmodtagerbeskæftigelse er vokset 8 pct. i over de seks år.

### Boks 1 Håndtering af manglende data for jobfunktion

For at opdele de beskæftigede på deres jobfunktion, benyttes de såkaldte DISCO-koder, som er den danske version af "*International Standard Classification of Occupations*", for jobfunktioner til at definere en handelsbeskæftiget, som det er beskrevet i metodebilaget i afsnit 5. I de anvendte registerdata fra Danmarks Statistik er det ikke alle beskæftigede, som har registreret en jobfunktion. Andelen af manglende observationer på netop denne variabel er større end hvad man ellers oplever i registerdata fra Danmarks Statistik, nemlig ca. 15 pct. En stor del af disse er dog selvstændige, men blandt de private lønmodtagere er der fortsat ca. 200.000, som ikke har en DISCO-kode.

For at give et retvisende billede af omfanget af handelsbeskæftigede, er der i Figur 2 og Figur 3 foretaget en opregning af antallet handelsbeskæftigede, der kompenserer for de personer, hvis DISCO-kode er ukendt. Konkret er det antaget, at sandsynligheden for at være handelsbeskæftiget i hver enkelt branche (på branche-127 niveau), er den samme for personer med ukendt jobfunktion som de, der har kendt jobfunktion. Personerne med ukendt jobfunktion fordeles derefter forholdsmæssigt til enten handelsbeskæftigede eller øvrige private lønmodtagere. Er der mange med ukendt jobfunktion i en branche med få handelsbeskæftigede, vil det ikke øge antallet af handelsbeskæftigede nævneværdigt, mens en stor del af de med ukendt jobfunktion i handelsbrancherne, antages at være handelsbeskæftigede, da de udgør en stor andel blandt de med kendt jobfunktion.

### Handel og private lønmodtagere

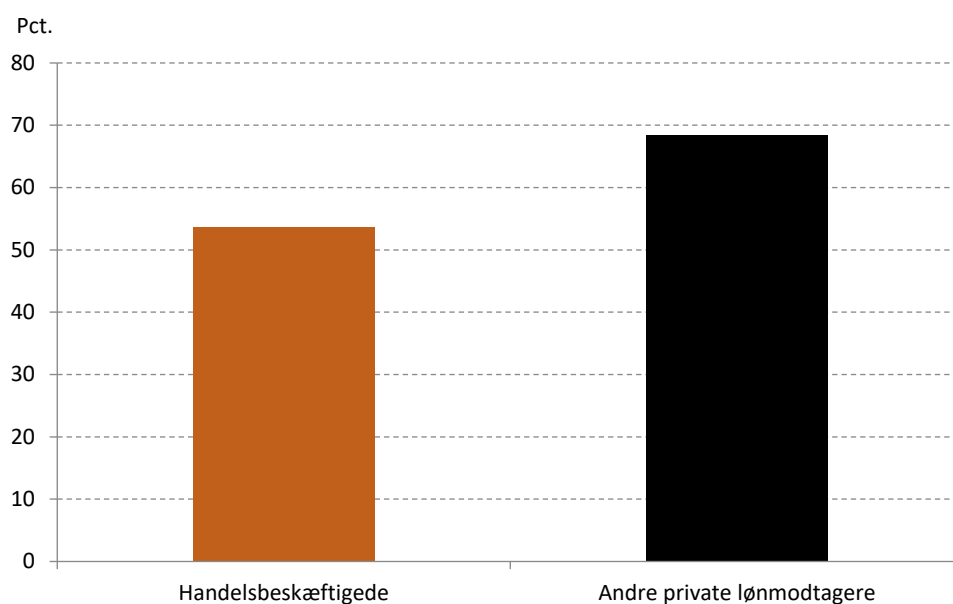
### Deltidsbeskæftigelse mere udbredt i handel

#### Hvem er de handelsbeskæftigede?

Det følgende afsnit vil se lidt nærmere på de handelsbeskæftigede og beskrive, hvordan de ser ud i sammenligning med de øvrige private lønmodtagere.

Et af kendetegnene ved de handelsbeskæftigede er, at de i højere grad end andre private lønmodtagere arbejder på deltid. Dette kan man måle ved den gennemsnitlige beskæftigelsesgrad, som viser, hvor stor en del af en fuldtidsstilling, defineret som 37 timer om ugen i et år, en gennemsnitlig beskæftiget arbejder. For private lønmodtagere er beskæftigelsesgraden i gennemsnit knap 70 pct., for handelsbeskæftigede er den knap 55 pct., jf. Figur 4.

Figur 4 Gennemsnitlig beskæftigelsesgrad for private lønmodtagere 2016



Anm.: Beskæftigelsesgrad udgør hvor stor en del af en fuldtidsbeskæftigelse, som en gennemsnitlig beskæftiget arbejder i sin primære beskæftigelse.

Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

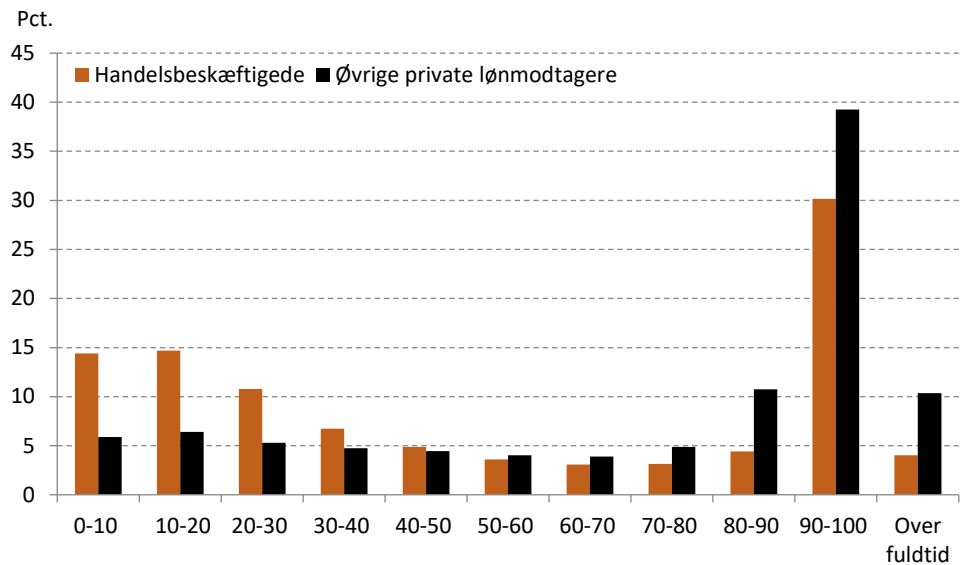
### Tendens til flere timer uden for handelsbrancherne

Der er en svag tendens til, at handelsbeskæftigede udenfor handelsbrancherne arbejder lidt flere timer end i selve handelsbrancherne (59 pct. hhv. 51 pct. af en fuldtidsstilling), men forskellen er beskeden, og i begge tilfælde er det gennemsnitlige beskæftigelsesomfang stadig under gennemsnittet for private lønmodtagere i øvrigt.

### Især mange med meget lavt timetal

Det lavere gennemsnitlige beskæftigelsesomfang er først og fremmest drevet af en højere andel af de beskæftigede, som arbejder mindre end 30 pct. af en fuldtidsstilling (ca. 11 timer om ugen), jf. Figur 5. Ca. 40 pct. af de handelsbeskæftigede har en beskæftigelsesgrad under 30 pct., mens det gælder for blot 18 pct. af de øvrige private lønmodtagere.

Figur 5 Fordeling af lønmodtageres beskæftigelsesomfang, andel af fuldtidsstilling 2016



Anm.: Øvrige er øvrige private lønmodtagere. Offentligt ansatte og selvstændige indgår dermed ikke i opgørelsen.  
 Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

#### Handelsbeskæftigede oftere kvinder end andre private

De handelsbeskæftigede er oftere mænd end kvinder. Således udgør mænd 55 pct. af de handelsbeskæftigede, jf. Figur 6.a. Selvom mænd udgør et flertal af de handelsbeskæftigede, fylder kvinder faktisk mere blandt de handelsbeskæftigede end blandt de øvrige private lønmodtagere, hvor mere end 2 ud af 3 er mænd. Da kvinder oftere arbejder deltid end mænd, kan dette være en medvirkende forklaring til, at beskæftigelsesomfanget er mindre blandt de handelsbeskæftigede end hos øvrige private lønmodtagere.

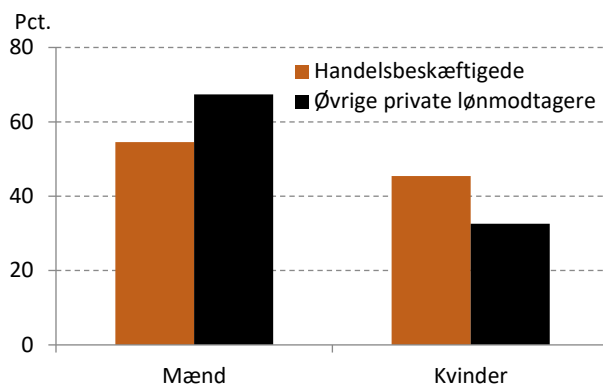
#### Handelsbeskæftigede typisk yngre end andre private

De handelsbeskæftigede er i gennemsnit yngre end de øvrige private lønmodtagere. Dette skyldes ikke mindst en meget større repræsentation blandt de unge under 25 år, som er i beskæftigelse, jf. Figur 6.b. Ca. 21 pct. af de handelsbeskæftigede er under 25 år, mens det gælder for godt 7 pct. af de øvrige private lønmodtagere. Bemærk, at disse tal er opgjort efter fuldtidsbeskæftigelse, dvs. har taget højde for at de unge, særligt dem under 18 år, ofte arbejder færre timer end de ældre.

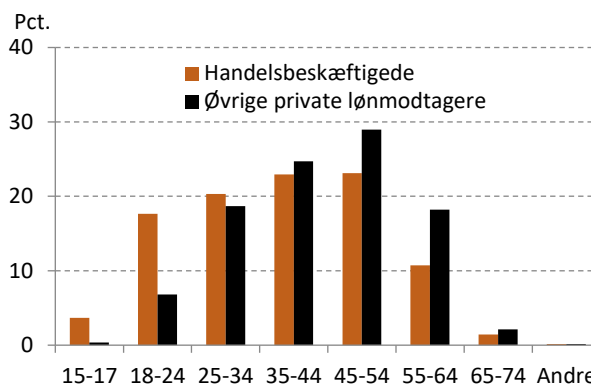


Figur 6 Køns- og aldersfordeling for handelsarbejdere sammenlignet med øvrige private lønmodtagere

## a) Kønsfordeling



## b) Aldersfordeling



Anm.: Gruppen af andre aldre dækker personer under 15 og over 74 samt ganske få personer, hvor alderen ikke fremgår af data. Fordelingen er baseret på fuldtidsbeskæftigede.

Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

### Aldersfordelingen afspejles i uddannelsesniveaet...

Aldersfordelingen spiller en væsentlig rolle i opgørelsen af uddannelsesfordelingen blandt de handelsbeskæftigede. Da mange af de unge enten er i gang med eller endnu ikke har påbegyndt en uddannelse, er der naturligvis en stor andel af de handelsbeskæftigede, hvis højeste fuldførte uddannelse er enten grundskole eller en gymnasial uddannelse – næsten 55 pct., mod ca. 32 pct. for de øvrige private lønmodtagere.

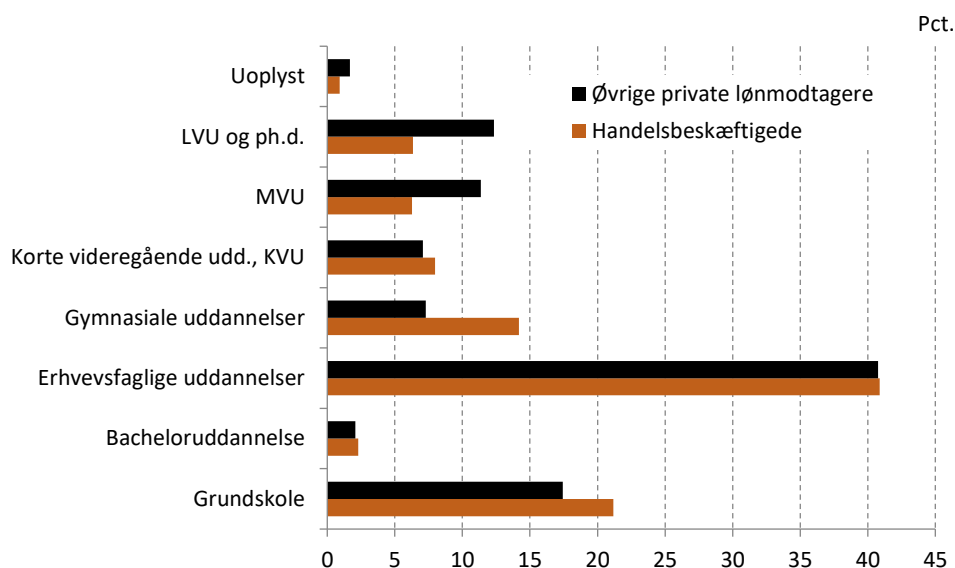
### ... men lille forskel, hvis der korrigeres for lave timetal

Denne forskel bliver dog langt mindre, når man korrigerer for beskæftigelsesgraden, og at disse yngre personer oftest arbejder færre timer. Opgøres uddannelsesfordelingen på denne måde, er der kun lidt flere med grundskole som højest fuldførte uddannelse sammenlignet med de øvrige private lønmodtagere. Der er dog fortsat en del flere med gymnasiale uddannelser, jf. Figur 7.

### Stor andel med gymnasial baggrund

De mange med gymnasial uddannelse som højeste uddannelsesniveau kan fx skyldes en stor overvægt af aktive studerende på videregående uddannelser. De største forskelle i uddannelsesfordelingen består derudover i en underrepræsentation af personer med fuldførte lange og mellemlange videregående uddannelser blandt de handelsbeskæftigede.

Figur 7 Uddannelsesfordeling for beskæftigede 2016



Anm.: Fordelingen er baseret på fuldtidsbeskæftigede.  
 Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

**Ovenstående faktorer alle forbundet med lavere løn**

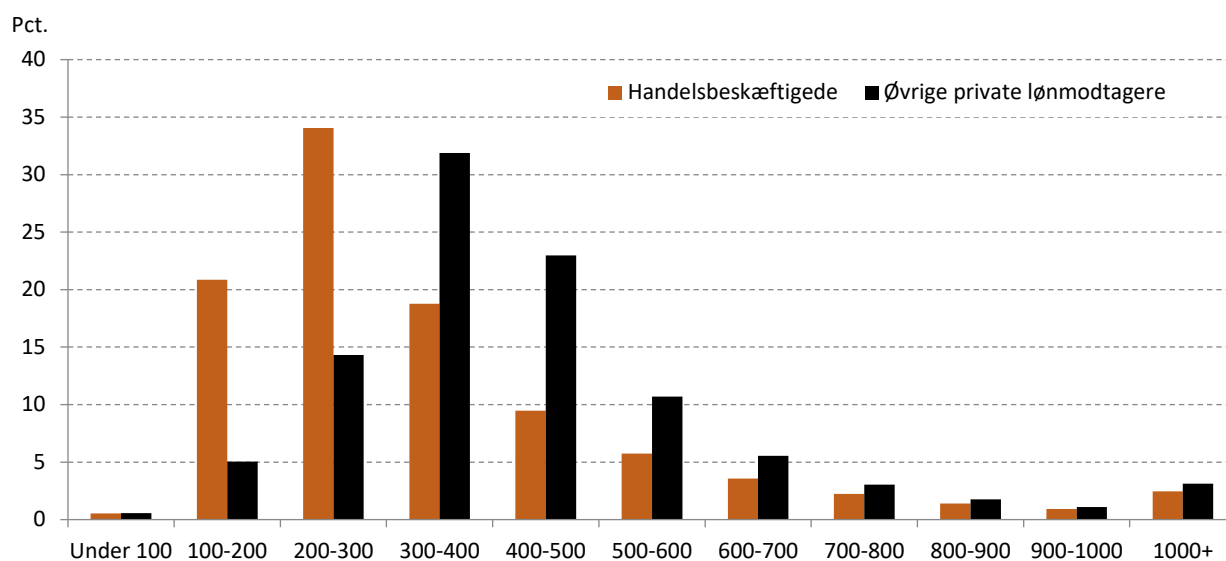
De handelsbeskæftigede er altså oftere kvinder end tilfældet er for private lønmodtagere generelt, meget oftere unge og har oftere et lavere (fuldført) uddannelsesniveau end de øvrige private lønmodtagere. Det er derfor ganske forudsigeligt, at de handelsbeskæftigede tjener mindre i gennemsnit end de øvrige private lønmodtagere, da dette alle er faktorer, som velkendt er forbundet med lavere lønniveauer.

**Handelsbeskæftigede har oftere lav løn...**

Dette gælder også selvom man tager højde for, at de handelsbeskæftigede typisk har kortere arbejdsuge, og regner på en årsløn omregnet til den for en fuldtidsbeskæftiget. Den mest hyppige årsløn for en handelsbeskæftiget ligger mellem 200.000 og 300.000 kr., og godt halvdelen af de handelsbeskæftigede tjener under 300.000 kr. om året for en fuldtidsstilling, jf. Figur 8. For øvrige private lønmodtagere er det ca. 1 ud af 5, mens over halvdelen tjener i intervallet 300.000 til 500.000 kr.

**... skyldes mange med lav løn i detailhandlen**

Ser man på lønfordelingen blandt de handelsbeskæftigede, er der tydelig forskel på, hvordan lønfordelingen er, afhængig af hvor den handelsbeskæftigede befinder sig. De handelsbeskæftigede med lave lønninger befinder sig først og fremmest i detailhandelsbranchen, jf. Figur 9. Ser man alene på de handelsbeskæftigede i engroshandelsbrancherne, er lønfordelingen i meget højere grad tilsvarende fordelingen for øvrige private lønmodtagere – faktisk er der klart færre i de laveste løngrupper.

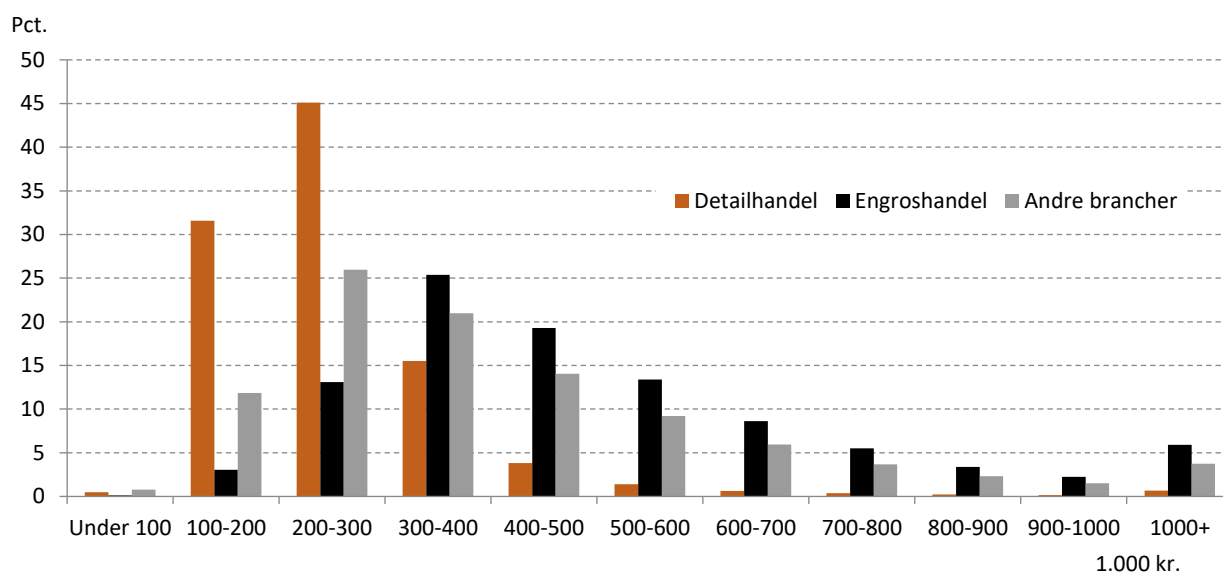
**Figur 8** Fordeling af beskæftigedes indtægt i 1.000 kr. 2016, omregnet til fuldtidsårsløn


Anm.: Omregnet til løn for en fuldtidsperson ved at dividere den opgjorte lønindtægt med beskæftigelsesgraden.

Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

### Ingen særskilt løneffekt for handelsbeskæftigelse

En regressionsanalyse peger på, at der ikke er en særskilt effekt i retning af hverken højere eller lavere løn for handelsbeskæftigede, når der tages højde for de variable, der beskrives i denne analyse (alder, køn, uddannelse, branche, virksomhedens størrelse og geografisk placering). Analysen indikerer samtidig, at den lavere løn i detailhandelsbranchen vist i Figur 9, til dels skal tilskrives lønforskelle mellem brancher, udover hvad der kan forklares af de øvrige baggrundsvariable.

**Figur 9** Handelsbeskæftigedes indtægt i 1.000 kr. 2016, omregnet til fuldtidsårsløn


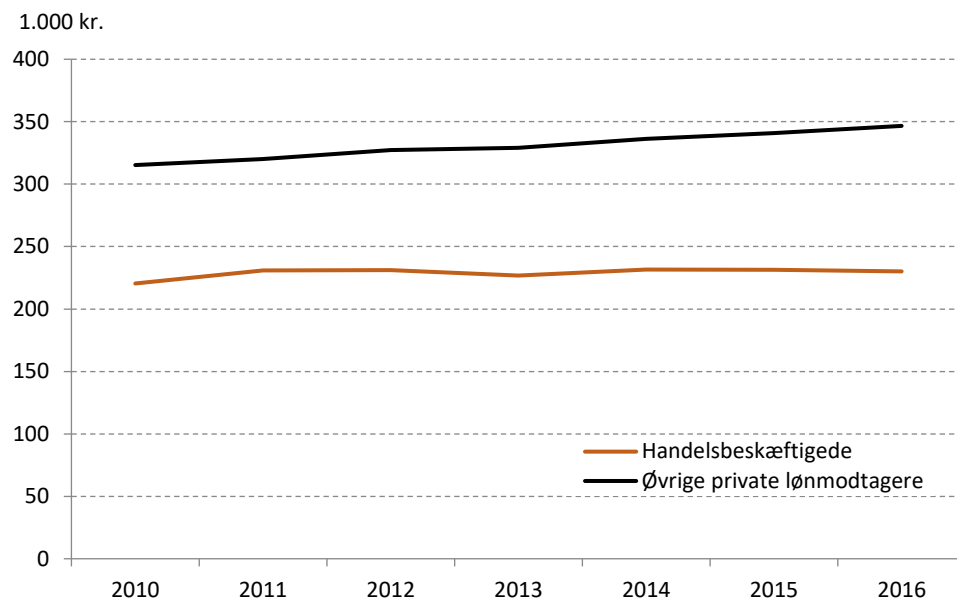
Anm.: Omregnet til løn for en fuldtidsperson ved at dividere den opgjorte lønindtægt med beskæftigelsesgraden.

Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

**Stigende lønforskel mellem handelsbeskæftigede og øvrige**

Gennemsnitslønnen for de handelsbeskæftigede i 2016 var ca. 230.000 kr., mens den for øvrige private lønmodtagere var ca. 347.000 kr. Afstanden er dermed øget siden 2010, hvor lønforskellen var under 100.000 kr., Figur 10. Over den seksårige periode er gennemsnitslønnen for en handelsbeskæftiget vokset med 4,5 pct., mens den er vokset med 10 pct. for de øvrige private lønmodtagere.

**Figur 10 Gennemsnitsløn for beskæftigede 2010-2016, omregnet til fuldtidsårsløn**



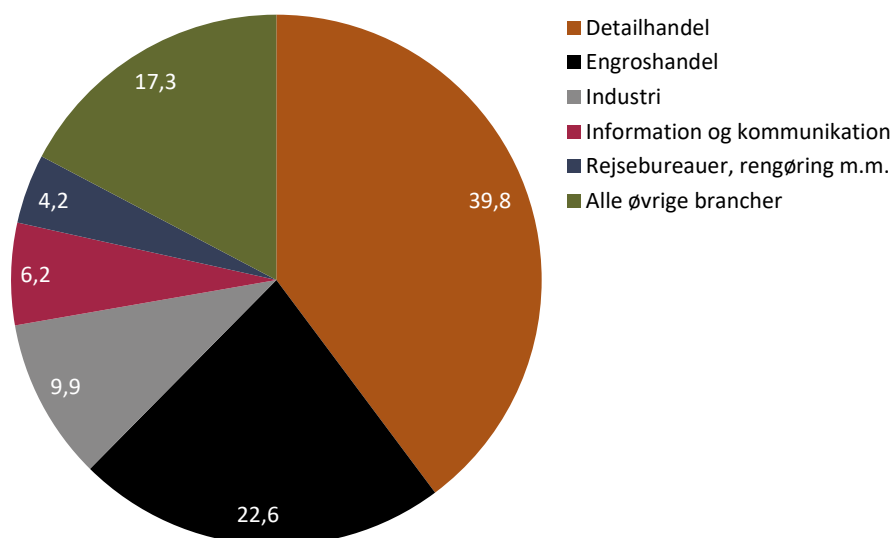
Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registre

### 1 ud 4 handelsbeskæftigede i andre brancher i industri

#### Hvor findes de handelsbeskæftigede?

Som det fremgår af Figur 2, så arbejder størstedelen af de handelsbeskæftigede i enten detail- eller engroshandelsbranchen. Der er dog ca. 109.000 personer, som arbejder i andre brancher. Af dem er det mere end hver fjerde, mens hver 10. handelsbeskæftigede arbejder i industrien, jf. Figur 11.

Figur 11 Andel af handelsbeskæftigede på overordnede brancheniveauer (pct.)



Anm.: Andel af handelsbeskæftigede omregnet til fuldtidsbeskæftigede.

Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

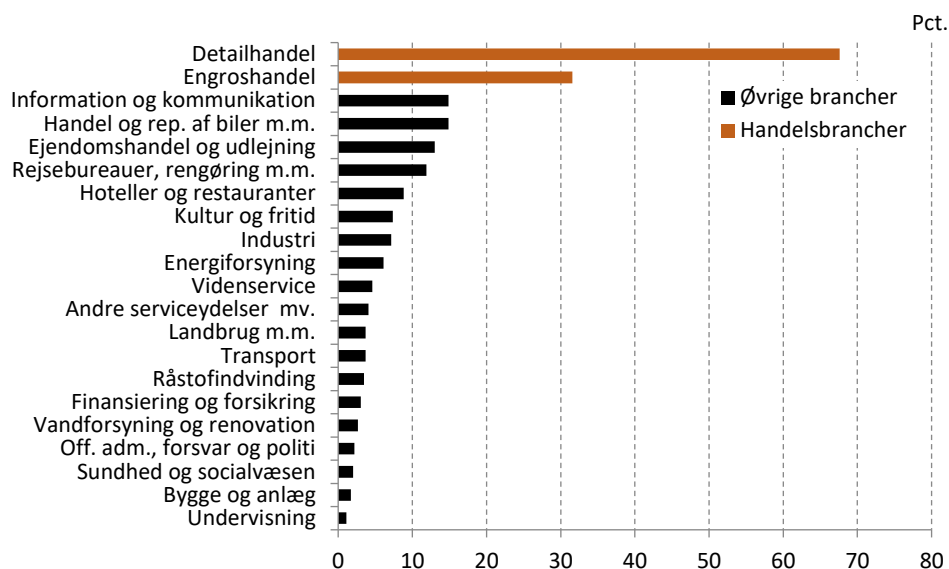
### Brancher med få handelsbeskæftigede

Der er en række brancher, som har få eller næsten ingen handelsbeskæftigede. Dette er primært brancher som råstofvindning, forsyning og brancher, der normalt er forbundet med den offentlige sektor, som undervisning og social- og sundhedsvæsen. De øvrige 16 brancher udgør ca. 17 pct. af de handelsbeskæftigede, især i brancher som handel og reparation af biler m.m., videnservice, hoteller og restauranter, transport og ejendomshandel og udlejning, der tilsammen udgør 12 af de 17 pct.

### Handelsbeskæftigedes andel af branchens beskæftigelse

En anden måde at betragte fordelingen på, er ved at se på koncentrationen af handelsbeskæftigede, dvs. hvor stor andel af beskæftigelsen i hver branche, som handelsbeskæftigede udgør. Som Figur 12 viser, er det oplagt, at det er i detail- og engroshandlen, hvor der er den største koncentration af handelsbeskæftigede. Målt som fuldtidsbeskæftigede er næsten hver anden i disse brancher en handelsbeskæftiget, men der er betydelig forskel mellem detail- og engroshandel. To ud af tre i detailhandlen er handelsbeskæftigede, mens det gælder for lige under én ud af tre i engroshandlen. Dernæst følger information- og kommunikationsbranchen samt handel og reparation af biler, jf. Figur 12. Industrib Branchen ligger stadig forholdsvis højt, da godt 7 pct. af de beskæftigede her er handelsbeskæftigede.

Figur 12 Handelsbeskæftigede som andel af beskæftigelse i branchen, 2016

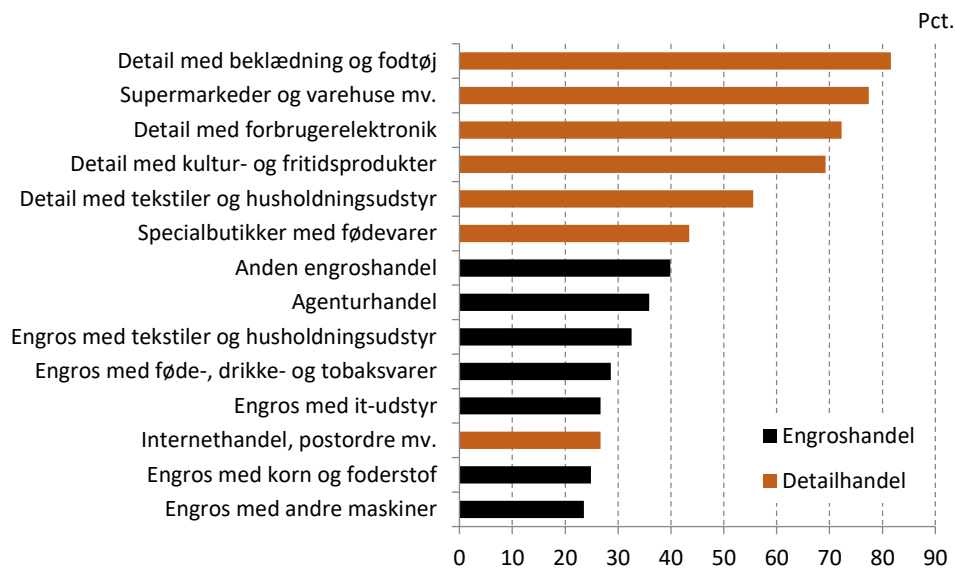


Anm.: Omregnet til fuldtidsbeskæftigelse, som andel af private lønmodtagere i branchen.  
 Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

**Stor variation inden for handelsbrancherne**

Vælger man en finere brancheinddeling, er det muligt at se koncentrationen af handelsbeskæftigede i de forskellige underbrancher indenfor handelsbrancherne. Der er betydelig variation i, hvor stor en andel af underbrancherne, som udgøres af handelsbeskæftigede. Det er især i detailbrancherne, at der er en høj koncentration som det fremgår af Figur 13.

Figur 13 Handelsbeskæftigede som andel af beskæftigelse i underbrancher i handel, 2016

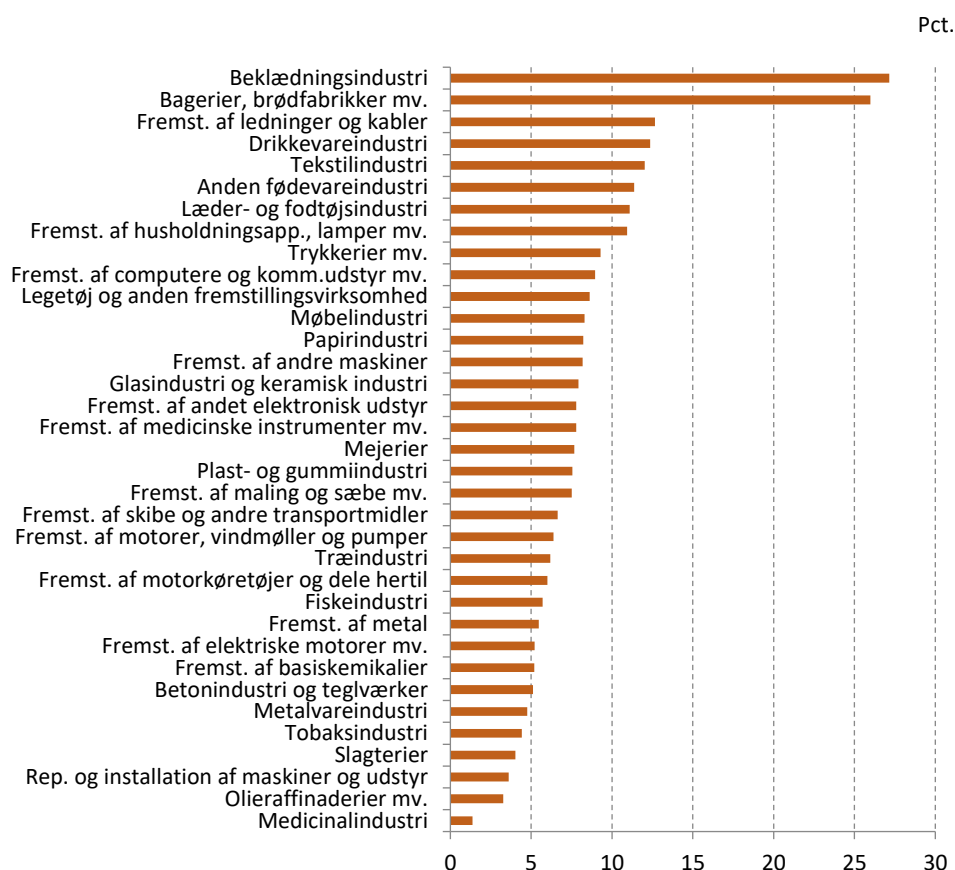


Anm.: Omregnet til fuldtidsbeskæftigelse, som andel af private lønmodtagere i branchen.  
 Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registre

### Koncentration af handelsbeskæftigede i industrien

Et tilsvarende nærmere kig på industribranchen afslører også stor variation i, hvor stor koncentrationen af handelsbeskæftigede er. Særligt markant er den høje koncentration i beklædningsindustrien og i bagerier og brødfabrikker, der begge har mere end 25 pct. af de beskæftigede i branchen, som arbejder med handel. Omvendt er kun 1,5 pct. af de beskæftigede i medicinalindustrien handelsbeskæftigede, jf. Figur 14.

Figur 14 Handelsbeskæftigede som andel af beskæftigelse i industriens underbrancher, 2016



Anm.: Omregnet til fuldtidsbeskæftigelse, som andel af private lønmodtagere i branchen.

Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

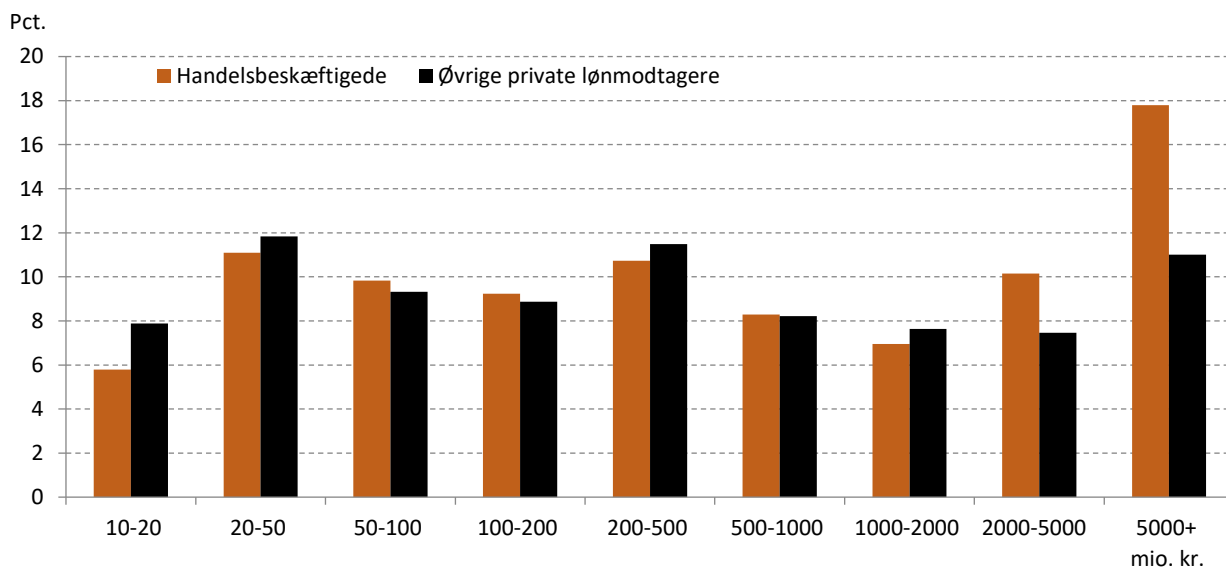
### Handelsbeskæftigede oftere i store virksomheder ...

De handelsbeskæftigede arbejder oftere i meget store virksomheder end de øvrige private lønmodtagere. Således er næsten 18 pct. af de handelsbeskæftigede i virksomheder med over 5 mia. kr. i omsætning, jf. Figur 15. Kun ca. 11 pct. af de øvrige private lønmodtagere befinder sig i så store virksomheder. Omvendt er der færre handelsbeskæftigede i virksomheder under 20 mio. kr.

### ... særligt få i de allermindste virksomheder

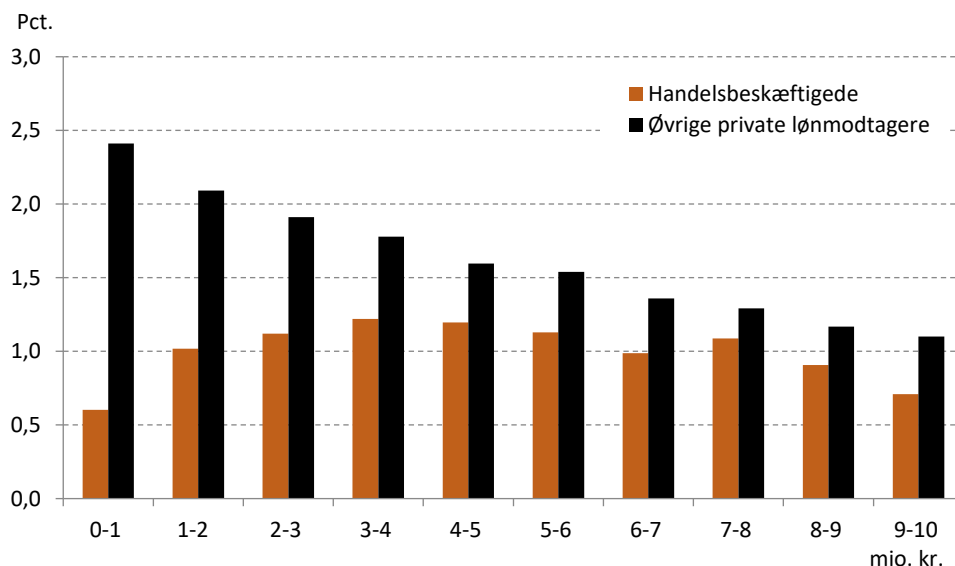
Kigger man på de mindste virksomheder, med under 10 mio. i omsætning, hvor der generelt er mange private lønmodtagere, tegner der sig et billede af, at det især er i de allermindste virksomheder, at der er færre af de handelsbeskæftigede, jf. Figur 16.

Figur 15 Fordeling af beskæftigede på virksomhedsomsætning over 10 mio. kr., 2016



Anm.: Som andel af det samlede antal private lønmodtagere i kategorien, opgjort efter fuldtidspersoner. Der ses bort fra virksomheder af ukendt størrelse. Figur 15 og Figur 16 og summerer dermed til 100 pct.  
 Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

Figur 16 Fordeling af beskæftigede på virksomhedsomsætning under 10 mio. kr., 2016



Anm.: Som andel af det samlede antal private lønmodtagere i kategorien, opgjort efter fuldtidspersoner. Der ses bort fra virksomheder af ukendt størrelse. Figur 15 og Figur 16 summerer dermed til 100 pct.  
 Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.

**Usikkerhed i opgørelsen pga. de med ukendt jobfunktion**

Fordelingerne i Figur 16 og til dels i Figur 15 bør dog fortolkes med en vis forsigtighed, da det generelt er blandt de mindste virksomheder, at der mangler oplysninger om jobfunktioner. Derfor er der – som i de øvrige figurer – ikke medregnet de private lønmodtagere, for hvem vi ikke kender jobfunktionen. Da en kendt jobfunktion er en nødvendighed for at blive klassificeret som handelsbeskæftiget, er det mest retvisende derfor at sammenligne med fordelingen for andre private lønmodtagere med kendt jobfunktion. Men det store antal



udeladte fra mindre virksomheder gør, at der er mere usikkerhed omkring denne fordeling, og at billedet i figur Figur 16 og Figur 15 undervurderer, hvor mange der generelt arbejder i de helt små virksomheder. I bilaget i Afsnit 4 er vist Figur 19 med fordelinger for de private lønmodtagere med og uden kendt jobfunktion. Figuren viser den massive overvægt blandt de allermindste virksomheder blandt personer med ukendt jobfunktion.

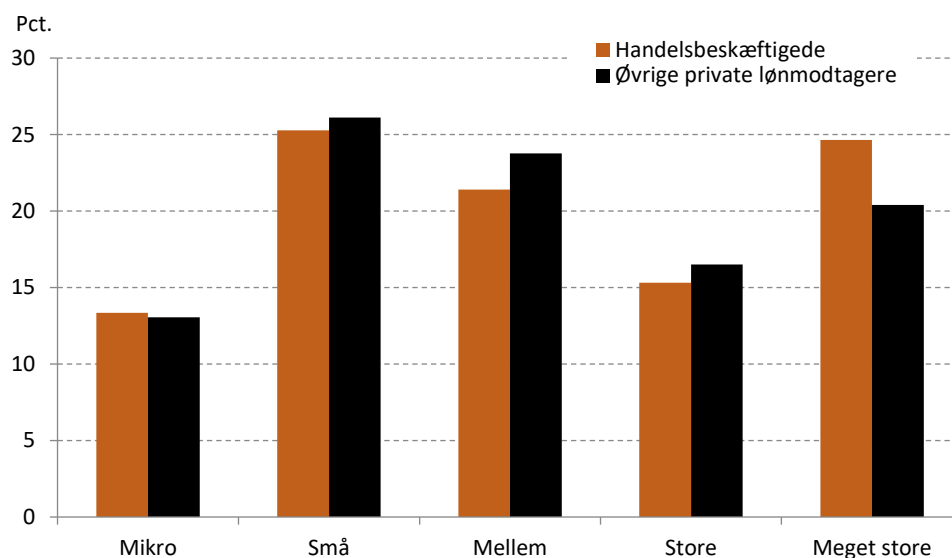
### Opgøres på årsværk frem for omsætning...

En anden måde at illustrere virksomhedsstørrelse på er antallet af ansatte. Der vil ofte være en høj korrelation med omsætningen, men dette vil naturligvis afhænge meget af virksomhedstypen. En servicevirksomhed vil typisk have en stor del af sin omsætning, der går direkte til løn, og har derfor sjældent en meget stor omsætning per medarbejder, mens industrivirksomhed eller en handelsvirksomhed ofte vil have en meget større omsætning per medarbejder, for at kunne tjene det samme hjem per ansat eller per time.

### ... stadig flest handelsbeskæftigede i store virksomheder

Et kig på antallet af årsværk i de virksomheder, hvor de handelsbeskæftigede arbejder, bekræfter billedet vi så i Figur 15. Der er generelt flere i meget store virksomheder, der arbejder med handel, end øvrige private lønmodtagere, som det fremgår af Figur 17. Næsten 25 pct. af de handelsbeskæftigede er i virksomheder med over 1000 årsværk, mens det gælder ca. 20 pct. af de øvrige private lønmodtagere.

Figur 17 Beskæftigede fordelt på virksomhedsstørrelse 2016



Anm.: Fordelt efter fulltidspersoner. Mikrovirksomheder = 0-9 årsværk, små virksomheder = 10-49 årsværk, mellemstore virksomheder = 50-249 årsværk, store virksomheder = 250-999 årsværk, meget store = 1000+ årsværk.

Kilde: Danmarks Statistisk registre og egne beregninger.

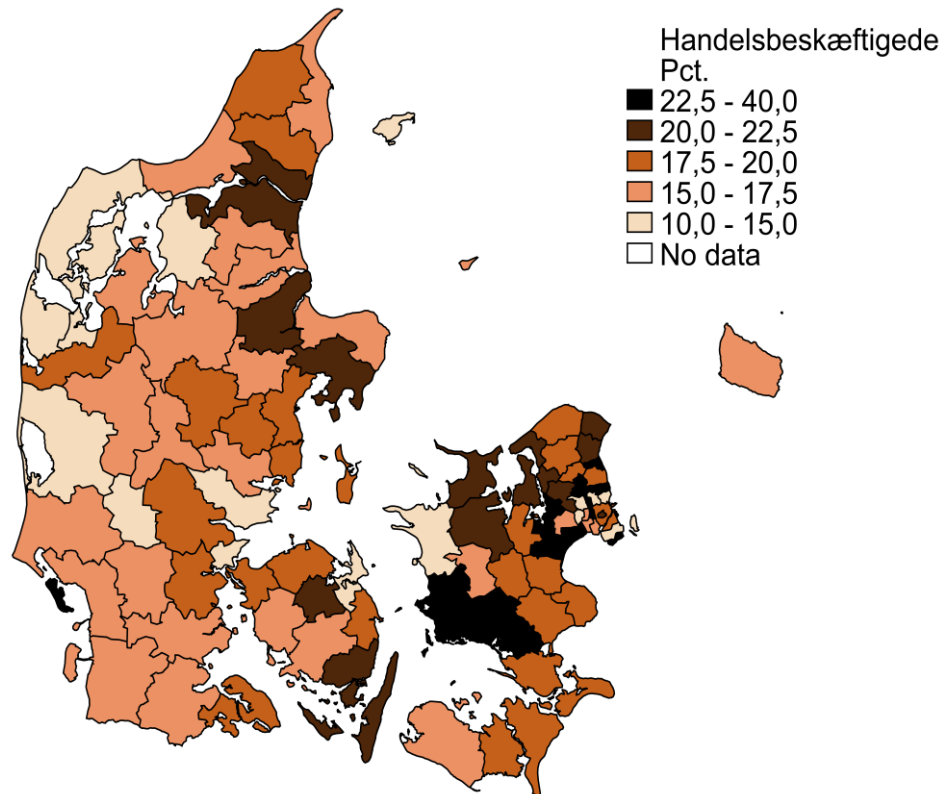
### Igen usikkerhed pga. de med ukendt jobfunktion

Udelukkelsen af personer med manglende data for jobfunktion påvirker også fordelingen på virksomhedsstørrelse, hvis man ser på årsværk i virksomhederne. Ud fra Figur 17 fremgår det, at godt 13 pct. af de private lønmodtagere arbejder i mikrovirksomheder med under 10 årsværk. Blandt lønmodtagere med manglende data for jobfunktion er det ca. 75 pct., jf. Figur 20 i bilaget. Betragter man alle de private lønmodtagere under ét, er det derfor godt 26 pct., som arbejder i en mikrovirksomhed, og dermed udgør det ca. samme andel af beskæftigelsen som de små virksomheder. Igen er det mest retvisende at sammenligne de handelsbeskæftigede, som forudsætter en kendt jobfunktion, med de øvrige private lønmodtagere med kendt jobfunktion.

**Handelsbeskæftigede er bredt fordelt i hele landet**

De handelsbeskæftigede er bredt fordelt i hele landet. Selv de kommuner, som har den laveste andel af de private lønmodtagere, der er handelsbeskæftigede, har en andel på 11-12 pct. I de kommuner, hvor andelen er højest, udgør handelsbeskæftigede typisk omkring 25 pct., med Fanø som en mindre outlier på næsten 40 pct. Generelt er det i Vest og Nordvestjylland samt i en række kommuner omkring København, at vi finder de laveste andele, mens de højere andele er godt spredt ud i hele landet, inklusive i de større byer, jf. Figur 18.

Figur 18 Handelsbeskæftigede som andel af private lønmodtagere i kommunen, 2016



Anm.: Som andel af private lønmodtagere i kommunen.  
 Kilde: Danmarks Statistisk registre og egne beregninger.

**Handelsbeskæftigede bredt fordelt i økonomien**

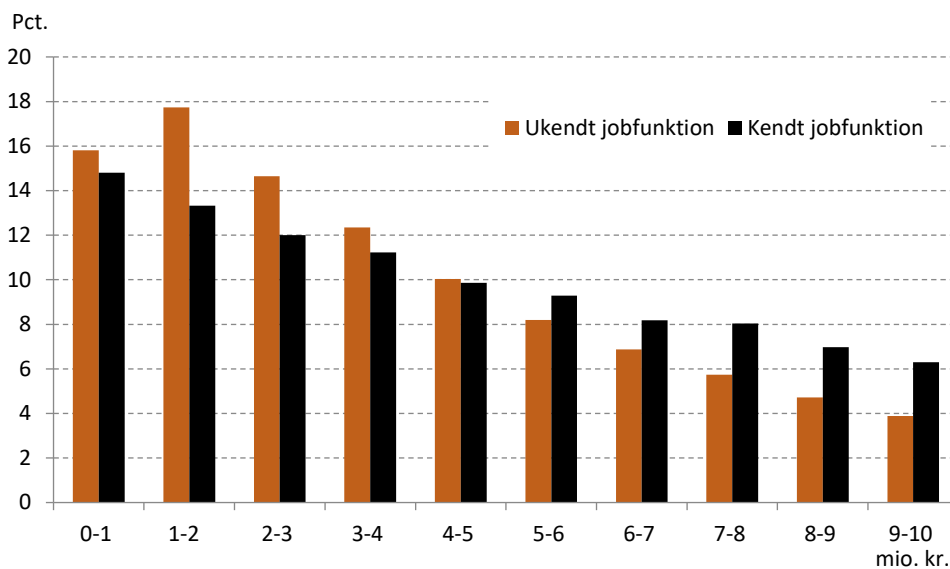
Analysen viser overordnet set, at den økonomiske handelsaktivitet er bredt funderet i dansk økonomi, hvad enten man ser på det fra en geografisk eller branchemæssig vinkel. Handelsbeskæftigede findes i alle brancher, særligt i brancher præget af private servicevirksomheder, og i industrien. Blandt de 318.000 handelsbeskæftigede var 1 ud af 3 beskæftiget uden for handelsbrancherne.

**Handelsbeskæftigelse et vigtigt jobmarked for unge**

Analysen viser også, at handelsbeskæftigelse er en vigtig del af jobmarkedet for unge, herunder personer uden eller i færd med en uddannelse. Det er ofte personer, som har brug for kortere arbejdsuger og mere fleksibilitet end andre jobfunktioner kan tilbyde. Dette ses ud fra de mange handelsbeskæftigede med hvad der svarer til ca. 11 timer eller færre om ugen.

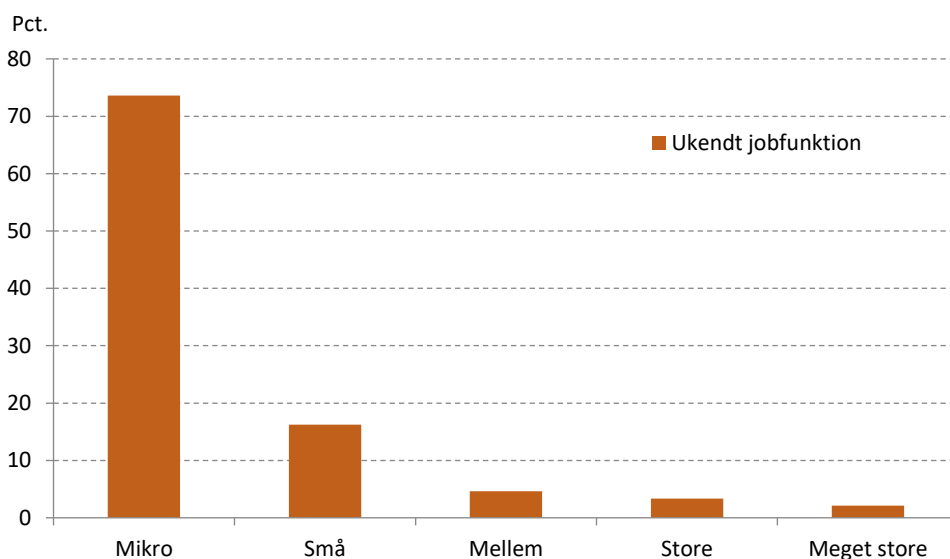
## 4. Figurbilag

Figur 19 Private lønmodtagere i virksomheder med under 10 mio. årlig omsætning, 2016



Anm.: Bemærk fordelingen summerer i denne figur til 100 pct., modsat Figur 16 der hang sammen med Figur 15.  
 Kilde: Danmarks Statistisk registre og egne beregninger.

Figur 20 Fordeling af lønmodtagere med ukendt jobfunktion på virksomhedsstørrelse, 2016



Anm.: Mikrovirksomheder = 0-9 årsværk, små virksomheder = 10-49 årsværk, mellemstore virksomheder = 50-249 årsværk, store virksomheder = 250-999 årsværk, meget store = 1000+ årsværk.  
 Kilde: Danmarks Statistisk registre og egne beregninger.

## 5. Metodebilag – opgørelse af de handelsbeskæftigede

Definitionen af handelsbeskæftigede er baseret på en gennemgang af de gældende DISCO-koder, som er den danske version af "International Standard Classification of Occupations".

**Tabel 1 Definitionen af handelsarbejdere – inkluderede DISCO koder**

DISCO-kode	Antal personer, 2016	Beskrivende tekst af jobfunktionen
122100	12.057	Ledelse af salg og marketing
142000	<= 10	Ledelse af hovedaktiviteten inden for detail- og engroshandel
142010	7.088	Ledelse af hovedaktiviteten inden for detailhandel
142020	430	Ledelse af hovedaktiviteten inden for engroshandel
243000	<= 10	Arbejde inden for salg, marketing og PR
243300	<=10	Arbejde inden for teknisk og medicinsk salg undtagen informations- og kommunikationsteknologi
243310	3.595	Arbejde inden for teknisk salg
243320	893	Arbejde inden for medicinsk salg
243400	3.128	Arbejde inden for salg af informations- og kommunikationsteknologi
332000	47	Agent- og mæglerarbejde inden for salg og indkøb
332200	33.959	Salgsarbejde agenter
332300	9.984	Indkøbsarbejde agenter
332400	562	Erhvervsmæglerarbejde
333410	1.679	Ejendomsmæglerarbejde
333420	559	Ejendomshandlerarbejde
420000	88	Kundeservice
422000	<= 10	Kundeinformationsarbejde
422100	4.349	Rejsebureauarbejde
520000	20	Salgsarbejde ekskl. agentarbejde
521000	<= 10	Salgsarbejde på gade og marked
521100	139	Stade- og markedsalg
521200	<= 10	Gadesalg af fødevarer
522000	1.100	Salgsarbejde i butik
522300	116.773	Salgsarbejde i butik
523000	52.526	Kasseassistentarbejde
524000	<= 10	Andet salgsarbejde
524200	480	Demonstrationsarbejde
524400	7.733	Salgsarbejde i kundekontaktcentre
524500	5.444	Salgsarbejde på servicestationer
524600	3.897	Kasseassistentarbejde indenfor catering og fastfood
524900	10.467	Salgsarbejde ikke klassificeret andetsteds
832230	681	Varevognschaufførarbejde med salgs- og repræsentationsopgaver
833230	1.047	Last- og tankbilschauffører med salgs- og repræsentationsopgaver
950000	<= 10	Gadesalg og -service
952000	26	Gadesalg undtagen madvarer

Anm.: Definitionen af de handelsbeskæftigede er lavet af Kraka i samarbejde med DI Handel.

Kilde: Danmarks Statistiks registerdokumentation

Hver seks-cifrede kode, det mest detaljerede DISCO-niveau, er vurderet enkeltvis, og klassificeret som enten tilhørende handelsbeskæftigelse eller ej. Dermed er der udelukket jobfunktioner, som kan have et vist element af handel, men omvendt kan nogle af de valgte

koder have jobfunktioner, som ikke udelukkende er handel. De udvalgte koder skønnes alle at være helt overvejende handelsprægede. I fraværet af relevante indikatorer for en vægtning af jobfunktionen, er dette den mest rimelige måde at opdele jobfunktionerne på.

De beskæftigede er opdelt på deres primære beskæftigelse i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, RAS. Dette betyder altså, at deltidsbeskæftigelse for personer, som har primær beskæftigelse i andre jobfunktioner, ikke tæller som en handelsbeskæftiget, mens handelsbeskæftigede, som har deltidsbeskæftigelse med andre jobfunktioner, udelukkende ses som handelsbeskæftigede.

Opdelingen på jobfunktion medfører, at der er ca. 161.000 private lønmodtagere, som ikke klassificeres som handelsbeskæftigede, jf. Figur 2. Dette dækker over et stort antal og meget forskelligartede jobfunktioner. Blandt de mest hyppige jobfunktioner i handelsbranchen er en række opgaver relateret til lagerarbejde samt almindelige kontorfunktioner, herunder regnskab og overordnet ledelse i virksomheder, jf. Tabel 2.

**Tabel 2 Mest hyppige jobfunktioner i handelsbrancherne udover handelsbeskæftigelse, 2016**

DISCO-kode	Antal personer, 2016	Beskrivende tekst af jobfunktionen
933410	13.957	Lager og pakhúsarbejde
411000	12.333	Almindeligt kontorarbejde
432100	7.057	Lagerekspeditionsarbejde
321310	3.652	Farmakonom
751110	3.606	Slagterarbejde i detailhandelen
112010	3.466	Øverste administrerende virksomhedsledelse
933420	3.462	Medhjælp i butik mv. (ekskl. Kassearbejde)
331300	3.150	Regnskabsarbejde
441900	2.658	Almindeligt kontor- og kundeservicearbejde
723300	2.342	Mekanikerarbejde, landbrugs- og industrimaskiner

Kilde: Danmarks Statistiks registre og egne beregninger.